

2 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ, ΤΗΣ ΥΠΑΠΑΝΤΗΣ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ,
Η ΕΟΡΤΗ ΤΗΣ ΜΗΤΕΡΑΣ
ΚΑΙ ΤΟ ΠΡΟΤΥΠΟ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΔΑΣ ΜΗΤΕΡΑΣ.

Γράφει ο Αντιστράτηγος ε. α. Θεόκλητος Ρουσάκης.

Στην πατρίδα μας, ο επίσημος εορτασμός για την εορτή της μητέρας καθιερώθηκε για πρώτη φορά το έτος 1928. Από τότε και μέχρι του έτους 1958 ο εορτασμός της μητέρας γινόταν κατά **την εορτή της Υπαπαντής του Κυρίου στις 2 Φεβρουαρίου**, αφού η Παναγία μας είναι η Μητέρα των μητέρων. Από του έτους όμως 1959 και μέχρι σήμερα ο επίσημος εορτασμός μετατέθηκε, **ίσως και για εμπορικούς λόγους**, τη δεύτερη Κυριακή του Μαΐου, προκειμένου η γιορτή αυτή να εορτάζεται από κοινού με όλους τους λαούς του Δυτικού κόσμου.

Όμως ανεξαρτήτως από το πότε εορτάζεται η μητέρα, για μας, για τη Ρωμιοσύνη, το αιώνιο πρότυπο μητέρας θα είναι μόνο η Παναγία, η οποία συμπάσχει και συμπονά με κάθε πονεμένο άνθρωπο και αποτελεί το κατάφυγιο και την παρηγοριά όλων των κατατρεγμένων. Η θλιμμένη της εικόνα από τη ρομφαία που τη διαπέρασε βλέποντας το Γιο της να πάσχει για την

ανθρωπότητα, την καθιστά ένα κατεξοχήν πρόσωπο ευσπλαχνίας και φιλανθρωπίας

Μέσω της Μητρότητας η Γυναίκα προσκαλείται να υπηρετήσει το μυστήριο της ζωής, **όχι μόνο ως διατήρηση και συνέχιση της βιολογικής ζωής, αλλά κυρίως ως έκφραση και βίωση της αγιοπνευματικής ζωής.**

Κόποι και αγωνίες, πόνοι και θυσίες, ανήφορος και Γολγοθάς συνθέτουν τη ζωή της Μάνας, η οποία όμως εκούσια τα αποδέχεται, χωρίς γογγυσμούς. Αντίθετα τα θεωρεί κατώτερα της χαράς πού αισθάνεται, επειδή συμβάλλει στο ρεύμα ζωής δημιουργικά, προσφέροντας στη γήινη κοινωνία ολοκληρωμένες προσωπικότητες, αλλά συγχρόνως ετοιμάζοντας με το λόγο και το βίωμά της **«πολίτες του ουρανού».**

Η Ορθόδοξη Χριστιανή Μάνα δημιουργεί σωστό σύνδεσμο με τα παιδιά της και **τα καθοδηγεί σιγά-σιγά στη συναισθηματική και πνευματική ανεξαρτησία.** Είναι δυστυχώς πραγματικότητα, ότι ή μεταβολή της οικογενειακής σήμερα σε ολιγομελή («πυρηνική»), **ευνοεί την εμφάνιση επικίνδυνων και νοσηρών εγωιστικών συμπεριφορών, ατομισμού, ναρκισσισμού και μωροφιλοδοξιών και εκ μέρους των παιδιών αλλά και της μητέρας.**

Όμως η σωστή Μάνα επιδιώκει από πολύ νωρίς, αναθέτοντας ευθύνες και σεβόμενη την προσωπικότητα των παιδιών της, να ζουν αυτά στη «σκιά» του Θεού και πολύ λιγότερο στη δική της. Γι' αυτό η δική της παρουσία γίνεται σιγά-σιγά διακριτική και καθόλου δεσμευτική. Έτσι η μητρική αγάπη δεν μετατρέπεται σε κτητική-κυριαρχική, αντίθετα βοηθά τα παιδιά να επιτύχουν την απομάκρυνσή τους από την μητρική αγκαλιά, με σκοπό να αποδοθούν στην κοινωνία ολοκληρωμένες και ελεύθερες προσωπικότητες, **υπεύθυνες απέναντι στις απαιτήσεις της οικογενειακής και κοινωνικής ζωής.**

Προσφέρει χαρούμενα την αγάπη της, χωρίς γκρίνιες και μιζέριες. Χωρίς παράπονα και αξιώσεις. Δίνει χωρίς να ζητά. Μοναδική της ανταμοιβή είναι η ευτυχία των παιδιών της. Δεν αφήνει να την πικραίνουν οι αδυναμίες των άλλων. Παραβλέπει, συγχωρεί, αντιμετωπίζει μερικά πράγματα της καθημερινής ζωής με **«έξω καρδιά».** Δεν τα παίρνει όλα «τοις μετρητοίς», προκειμένου να διασφαλίσει την εσωτερική της γαλήνη. Προσπαθεί να έχει ψυχική επαφή με τα παιδιά της, να είναι ο σύμβουλος

τους. Προσπαθεί να βρίσκεται πολύ κοντά στη ζωή τους. Να συμμετέχει σ' αυτή. Να παίζει μαζί τους. Να συζητάει, να μελετάει μαζί τους, να ενθουσιάζεται. Να κατεβαίνει στο επίπεδό τους χωρίς να χάνει τη σοβαρότητά της. Έτσι κερδίζει την εμπιστοσύνη τους και το άνοιγμα της καρδιάς τους. **Έχει όμως ισορροπία ανάμεσα στο συναίσθημα και στη λογική. Στη καρδιά και στο μυαλό.**

Στο σύγχρονο δίλημμα, μητρότητα ή σταδιοδρομία, είναι αλήθεια ότι τα υπέρ και τα κατά των ρόλων, σύζυγος- μητέρα- νοικοκυρά-εργαζόμενη, είναι πολλά. Χρέος όμως δικό μας των γονιών, είναι η έγκαιρη ενημέρωση των παιδιών μας για την ηθική και εθνική πτυχή του διλήμματος ως προς τη μεγάλη αξία της μητρότητας. Η εθνική πτυχή συνδέεται πρωτίστως **με το δημογραφικό μας πρόβλημα, την μεγαλύτερη απειλή που αντιμετωπίζει δυστυχώς το Γένος των Ελλήνων στις ημέρες μας.** Με δεδομένο ότι είμαστε ένα κράτος που γηράσκει συνεχώς και οι γεννήσεις είναι λιγότερες κάθε χρόνο από τους θανάτους, **έχουμε καταντήσει ένα έθνος που σβήνει και χάνεται.**

Επιπρόσθετα το έγκλημα των εκτρώσεων στην Ελλάδα καλά κρατεί, ανεβάζοντας τον αριθμό στις 300.000 κάθε χρόνο και ίσως περισσότερο, καθιστώντας την Ελλάδα θλιβερή πρωταθλήτρια στην Ευρώπη, σ' αυτό το διαρκές και κατά συρροή έγκλημα. Έτσι είναι εύκολο να διαπιστώσει κανείς πόσο σημαντική για την επιβίωσή μας ως Έθνος στις μέρες μας, είναι η απόφαση των νέων να δημιουργήσουν οικογένεια και πολλά παιδιά.

Θα ήταν σοβαρή παράλειψη βέβαια αν δεν αναδεικνύαμε, έστω επιγραμματικά τον αφανή αλλά ιδιαίτερα σημαντικό **ρόλο της Ελληνίδας μάνας στο ιστορικό γίνεσθαι του Έθνους μας.** Τούτο διότι τη συνδέει άμεσα και διαρκώς με τη **σπαρτιάτισσα μάνα, τη μάνα της Επανάστασης του '21 , τη μάνα της Πίνδου και του Έπους του '40 και γενικώς τη μάνα που σε κάθε εθνικό κίνδυνο, απειλή ή πρόκληση, έδινε το βροντερό παρόν της δίπλα στον μαχητή άνδρα ή γιό της.**

Χρησιμοποιώντας τη δύναμη των ιστορικών παραδειγμάτων και προτύπων, ας ξεκινήσουμε ένα σεργιάνι στον τόπο και στο χρόνο με αφετηρία την Αρχαία Σπάρτη για να διαπιστώσουμε ότι, **υπήρξε ο Λεωνίδας με τους 300 στις Θερμοπύλες, διότι προϋπήρξαν οι Σπαρτιάτισσες μάνες.** Η Λακωνική φράση «ή ταν ή επί τας» λέγεται ότι εκστομιζόταν από την τυπική Σπαρτιάτισσα μητέρα ή τη σύζυγο και απευθυνόταν στο γιο ή τον άντρα της όταν εκείνος έφευγε για τον πόλεμο. Σήμαινε: **«γύρνα πίσω με την ασπίδα σου, ζωντανός και νικητής ή γύρνα νεκρός, να σε κουβαλούν πάνω στην ασπίδα οι νικηφόροι συμπολεμιστές σου».**

Την εποχή της τουρκοκρατίας ο αγώνας ήταν αδυσώπητος για αιώνες σε πολλά μέτωπα, με πλήθος τα συγκλονιστικά επεισόδια, όπου η Ελληνίδα, από τις πρώτες συγκρούσεις, έδρασε, ενέπνευσε τις επόμενες γενεές για διαδοχικές απελευθερωτικές προσπάθειες και εμπύχωσε καίρια, για καρτερία, αντίσταση και ελπίδα.

Θα γράψει ο Διον. Σολωμός, στους Ελεύθερους Πολιορκημένους:

“Ψυχή μεγάλη και γλυκειά, μετά χαράς στο λέω:

Θαυμάζω τες γυναίκες μας και στ’ όνομα τους μνέω.”

Στα χρόνια της σκλαβιάς αιώνων, όταν κανένας δεν ε γνώριζε αν θα ζει αύριο και όταν η ζωή του σήμερα ήταν σωστή κόλαση, η Ελληνίδα κράτησε σεμνή και αυστηρή την οικογενειακή ζωή των Ελλήνων. Σαν σύζυγος και σαν μητέρα ήταν η δέσποινα του σπιτιού, που χάραζε βαθειά στην ψυχή των παιδιών κάθε νέας γενεάς την πίστη στο Χριστό και στην Εκκλησία, την αγάπη στην πατρίδα Ελλάδα, την περιφρόνηση στη σκλαβιά και στο θάνατο. Αξίζει να αναφερθεί η γνώμη του Δ. Καμπούρογλου:

«Ηγιασμένη έστω η ψυχή των μητέρων εκείνων, αι οποίαι επί 400 έτη, τοσούτον ηρωισμόν αντέταξαν κατά της περικυκλούσης αυτάς ασελγούς των κατακτητών κτηνωδίας! Αι οποίαι αφού εστερήθησαν πάσαν βιωτικήν απόλαυσιν, εις έν και μόνον τον εαυτών βίον αφιέρωσαν, εις το

να ανατρέφουν και να δωρίζουν κάθε φορά εις το έθνος, άνδρας αξίους του ανδρικού και του Ελληνικού ονόματος»

Από το πλήθος αυτό των ηρωίδων ενδεικτικά και επιγραμματικά θα αναφέρουμε τη **χαρακτηριστική περίπτωση της θρακιώτισσας μάνας Δόμνας Βιζβίζη για την προσφορά της στον Αγώνα της Ανεξαρτησίας**. Υπήρξε κόρη πλούσιας οικογένειας από την Αίνο, όπου το 1808 παντρεύτηκε τον Αντώνη Βισβίζη, πλούσιο πλοίαρχο και караβοκύρη. Φεβρουάριος του '21 και ο Θρακιώτης Χατζηαντώνης Βισβίζης αρματώνει το ιδιόκτητο καράβι του, την **“Καλομοίρα”**, με 16 κανόνια και 140 ναύτες και ξεκινά να μπει στη δούλεψη του Γένους, εγκαταλείποντας την εύπορη ζωή της Αίνου. **Χωρίς δεύτερη σκέψη τον ακολουθεί η γυναίκα του Δόμνα, παίρνοντας μαζί της στο καράβι τα πέντε παιδιά τους, όλα τα χρήματα και τα τιμαλφή της οικογένειας και ενώνεται με τον στόλο των Ψαριανών.**

Όταν σκοτώνεται ο άνδρας της στη μάχη, η Δόμνα δίνει εντολή να τον κλάψουν τα παιδιά και να τον ετοιμάσει ο παπάς και αυτή αναλαμβάνει πλήρως σαν καπετάνισσα την **«Καλομοίρα»** και συνεχίζει τον αγώνα. Παίρνει μέρος σε μπλόκα, σε ναυμαχίες και βοηθά με κάθε δυνατό τρόπο στην επιτυχία της Επανάστασης. Όμως ο καιρός περνά και τα γρόσια αρχίζουν εξανεμίζονται. Τα έξοδα για τη διατήρηση σε διαρκή πολεμική ετοιμότητα ενός караβιού είναι δυσβάσταχτα. Η κάσα της Καπετάνισσας είναι πια άδεια. Κανείς δεν ενδιαφέρεται για τις ανάγκες του σκάφους της και των πολεμιστών του. Τον Σεπτέμβριο του 1824 η **“Καλομοίρα”** περνά στα χέρια του Κράτους με σκοπό να χρησιμοποιηθεί σαν πυρπολικό, καθώς η Δόμνα Βισβίζη αναγκάζεται να την παραχωρήσει διότι δεν μπορεί πλέον να τη συντηρήσει οικονομικά. Με το πλοίο αυτό το 1924 ο Πιπίνος έκαψε τη Τουρκική φρεγάτα του Χαζνέ Γκεμισί.

Η υπέροχη αυτή γυναίκα και μάνα που έδωσε τον άνδρα της, το καράβι της, άδειασε γενναιόδωρα τη γεμάτη χρυσό κασέλα της, αφιέρωσε την ικμάδα της νιότης της αναζητώντας πατρίδα και λευτεριά, ξεχασμένη απ' όλους και πικραμένη, θα πεθάνει στον Πειραιά, πάμπτωχη και εγκαταλελειμμένη σε ηλικία 66 ετών!

Συνεχίζοντας το ταξίδι μας στην ιστορία και κάνοντας μια ακόμη σταση στο Έπος του '40 ας θυμηθούμε τη θρυλική μάνα, την Ελένη Ιωάννου Ιωαννίδου, που όταν χάνει το παιδί της στο μέτωπο, τηλεγραφεί στον Πρωθυπουργό Αλέξανδρο Κορυζή :

Ό υιός μου, Ευάγγελος Ί. Ιωαννίδης, απωλέσθη εις τας επιχειρήσεις της Κλεισούρας.

Παρήγγειλα εις τους τεσσάρας ήδη υπηρετούντας υιούς μου: Χρήστον , Κώσταν , Γεώργιον και Νίκον Ί. Ίωαννίδην, να εκδικηθώσιν τον θάνατον του αδελφού των.

Κρατώ εις εφεδρείαν άλλους τέσσαρας: Πάνον, Άθανάσιον, Γρηγόριον και Μενέλαον Ί. Ίωαννίδη, κλάσεων 1917 και νεωτέρων.

Παρακαλώ κληθῶσιν ονομαστικῶς και οὔτοι, εις πάσαν περίπτωσιν ανάγκης της Πατρίδος ἢ τυχόν απωλείας ετέρου τέκνου μου προς εκδίκησιν εχθροῦ.

Γνωρίσατε Βασιλέα μας ότι ὑστατον επιφώνημα θέλει εἶναι: ΖΗΤΩ Η ΠΑΤΡΙΣ.

Έλένη Ίωάννου Ίωαννίδου , Κυπαρισσία, 2 Φεβρουαρίου 1941

Η **Ιωάννα Τσάτσου**, γράφει για μια νοσοκόμα Ελληνίδα στο μέτωπο, πού κρατούσε στην αγκαλιά της έναν τραυματία Ιταλό στρατιώτη πού ήταν σε αφασία. Στο ένα της χέρι είχε ένα ιταλικό λεξικό και **ψιθύριζε Ιταλικά «γιε μου... γιε μου»**. **«Με νομίζει για μάνα του»**, είπε στην έκθαμβη Τσάτσου.

Στην Κρήτη το 1952, στην πρώτη του επίσκεψη μετά τον πόλεμο ο Γερμανός συγγραφέας Έρχαρτ Κέστνερ που πολέμησε στην Μάχη της Κρήτης ως αλεξιπτωτιστής, έκανε την εξής εξομολόγηση:

«Ένα σούρουπο, καθώς ο ήλιος βασίλευε, πλησίασα το γερμανικό νεκροταφείο, έρημο με μόνο σύντροφο τις τελευταίες ηλιαχτίδες. Έκανα όμως λάθος. Υπήρχε εκεί και μια ζωντανή ψυχή, ήταν μια μαυροφορεμένη γυναίκα. Με μεγάλη μου έκπληξη την είδα ν' ανάβει κεριά στους τάφους των Γερμανών νεκρών του πολέμου και να πηγαίνει μεθοδικά από μνήμα σε μνήμα. Την πλησίασα και ...τη ρώτησα. Είστε από εδώ; Μάλιστα. Και τότε γιατί το κάνετε αυτό; Οι άνθρωποι αυτοί σκότωσαν τους Κρητικούς». Και

γράφει ο Κέστνερ. «Η απάντηση, μόνο στην Ελλάδα θα μπορούσε να δοθεί». Απαντά η γυναίκα. «Παιδί μου, από την προφορά σου φαίνεσαι ξένος και δεν θα γνωρίζεις τι συνέβη εδώ στα 41 με 44. Ο άντρας μου σκοτώθηκε στη μάχη της Κρήτης κι έμεινα με το μονάκριβο γιο μου. Μου τον πήραν οι Γερμανοί όμηρο στα 1943 και πέθανε σε στρατόπεδο συγκεντρώσεως, στο Σαξενχάουζεν. Δεν ξέρω πού είναι θαμμένο το παιδί μου. Ξέρω όμως πως όλα τούτα ήταν τα παιδιά μιας κάποιας μάνας, σαν κι εμένα. Και ανάβω στη μνήμη τους, επειδή οι μάνες τους δεν μπορούν να 'ρθουν εδώ κάτω. Σίγουρα μια άλλη μάνα θα ανάβει το καντήλι στη μνήμη του γιού μου». Σωστά έγραψε ο Γερμανός, ότι «Μόνο στην Ελλάδα θα μπορούσε να δοθεί η απάντηση αυτή».

ΕΠΙΛΟΓΟΣ.

Κλείνοντας ας θυμηθούμε την κ Γαλάτεια Σουρέλη που μας λέει πολύ εύστοχα : **“Το δε Γένος μου, μια γυναίκα -τη Γοργόνα- έβαλε φρουρό στο Αιγαίο, για να σε ρωτάει με αγωνία μήπως και πέθανε ο Μεγαλέξανδρος στη μνήμη σου”**.

Με την αφορμή όμως της εορτής των Τριών Ιεραρχών που εορτάσαμε πριν τρεις ημέρες, ας φέρουμε στη μνήμη μας και την **Αγία Εμμέλεια, τη μητέρα του Μεγάλου Βασιλείου**. Μητέρα δέκα τέκνων εκ των οποίων τα πέντε άγιοι της Εκκλησίας μας! Και την **Αγία Νόννα**, την μητέρα του Αγίου Γρηγορίου του Θεολόγου, τη γυναίκα των προσευχών και των δακρύων. Βρέθηκε μπροστά σε δύο μεγάλους σταυρούς: Ο σύζυγός της Γρηγόριος ήταν αιρετικός, οπαδός του συστήματος των Υψισταρίων. Ούτε για μια στιγμή δε σκέφτηκε το χωρισμό. Χρόνια ολόκληρα προσευχόταν με πίστη και ο καλός Θεός όχι μόνο άκουσε τις προσευχές της, αλλά την αξίωσε να δει το σύζυγό της Επίσκοπο Ναζιανζού και να αποκτήσει 3 παιδιά Αγίους, **τον Άγιο Γρηγόριο Ναζιανζηνό, τον Άγιο Καισάριο Ναζιανζηνό και την Αγία Γοργονία**. Και τέλος ας φέρουμε στη μνήμη μας και την **Αγία Ανθούσα**, σύζυγο του Στρατηλάτου Σεκούνδου, **μητέρα του Αγίου Ιωάννου του Χρυσοστόμου**, μια γυναίκα εξαιρετικής ομορφιάς και μορφώσεως που στα είκοσι της χρόνια και λίγους μήνες μετά τη γέννηση του υιού της, έμεινε χήρα!

Πολύ παραστατικά ο Γάλλος φιλόσοφος του 18^{ου} αι. μ.Χ. Ρουσσώ λέγει για τη μάνα: «Τρεις φορές τρέφει η μητέρα το παιδί της: με το αίμα της, το γάλα της, και τις αρετές της» αυτές βέβαια τις αρετές που βιώνει ως πράξη ζωής, διότι τα παιδιά μας δεν ακούν τι τα λέμε αλλά βλέπουν τι κάνουμε στη ζωή μας. Καταλήγοντας, νομίζω πως όλα τα παραπάνω για τη μητέρα τα είπε ο Αλέξανδρος Δουμάς (ο πατέρας), με μία μόνο πρόταση , όταν είπε:

"Επειδή ο Θεός δεν μπορεί να βρίσκεται παντού, γι' αυτό έφτιαξε τη μητέρα"

**Αντιστράτηγος ε. α. Θεόκλητος Ρουσάκης.
Επίτιμος Διοικητής του Β' Σώματος Στρατού.**